

Zadeva C-635/23

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

23. oktober 2023

Predložitveno sodišče:

Kammergericht (Berlin, Nemčija)

Datum predložitvene odločbe:

20. oktober 2023

Vlagateljica:

WBS GmbH

**KAMMERGERICHT (VIŠJE DEŽELNO SODIŠČE V BERLINU,
NEMČIJA)**

Sklep

[...] (ni prevedeno)

V zadevi pravne pomoči v zvezi z

evropskim preiskovalnim nalogom službe Republike Latvije za

odpravo in preprečevanje korupcije z dne 25. aprila 2019,

ki tu zadeva le

WBS GmbH,

[...] (ni prevedeno)

je četrti kazenski senat Kammergericht Berlin (višje deželno sodišče v Berlinu, Nemčija) 20. oktobra 2023 sklenil:

Sodišču Evropske unije se na podlagi člena 267 PDEU v predhodno odločanje predloži to vprašanje:

Ali lahko evropski preiskovalni nalog, ki zadeva ukrep, za katerega so v skladu z zakonodajo države izdajateljice izključno pristojna sodišča, v sodelovanju z nesodnim potrditvenim organom izda drug pristojni organ v smislu člena 2(c)(ii) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2014/41/EU z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah, če je sodišče države izdajateljice pred tem odobrilo preiskovalni ukrep in pri tem izpolnilo obveznosti glede preverjanja in utemeljitve, določene v Direktivi 2014/41/EU?

Obrazložitev:

1 A. Dejansko stanje

Latvijska služba za odpravo in preprečevanje korupcije je 5. aprila 2019 začela kazenski postopek zoper uradne osebe sklada iz Rige zaradi suma velike goljufije, neupravičene uporabe tujega premoženja v velikem obsegu in ponarejanja dokumentov ter uporabe ponarejenih dokumentov. Zadevna služba je v okviru svoje preiskave menila, da je potrebno preiskati poslovne prostore podjetij FF GmbH in WBS GmbH v Berlinu in pri preiskovalni sodnici sodišča predmestja Vidzeme mesta Riga predlagala odobritev teh preiskovalnih ukrepov v skladu s členoma 179 in 180 latvijskega zakonika o kazenskem postopku. Preiskovalna sodnica je predlogu ugodila s sklepi z dne 24. aprila 2019 in svojo odločitev obrazložila s tem, da je treba izhajati iz tega, da se v prostorih prej navedenih podjetij nahajajo dokumenti, nosilci podatkov in predmeti, upoštevni za postopek; namen hišne preiskave je, da se jih najde in zaseže, preiskava pa naj bi bila nujna in sorazmerna.

2 Latvijska služba za odpravo in preprečevanje korupcije je 25. aprila 2019 kot drug pristojni organ v smislu člena 2(c)(ii) Direktive 2014/41/EU izdala evropski preiskovalni nalog (v nadaljevanju: EPN), s katerim je Zvezno republiko Nemčijo zaprosila za zaslišanje dveh prič ter izvršitev nalogov preiskovalne sodnice za hišno preiskavo z dne 24. aprila 2019, priloženih EPN. Generalno državno tožilstvo Republike Latvije je potrdilo EPN in ga poslalo državnemu tožilstvu v Berlinu.

3 Na podlagi ustrezne zahteve državnega tožilstva v Berlinu je tudi Amtsgericht Tiergarten (Berlin) (okrajno sodišče Tiergarten v Berlinu, Nemčija) odredilo preiskavo poslovnih prostorov družb FF GmbH in WBS GmbH. Po tem so bili v okviru hišnih preiskav, opravljenih 13. maja 2019, zaseženi številni dokazi.

4 Zastopniki družb FF GmbH in WBS GmbH so zoper ukrep pravne pomoči vložili pritožbo na senat predložitvenega sodišča in med drugim predlagali, naj ugotovi, da je posredovanje zaseženih dokazov Republiki Latviji nedopustno. Glede družbe FF GmbH je senat postopek predložil Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče, Nemčija) zaradi razjasnitve pravnega vprašanja, ki zadeva dopustnost pravnega sredstva; glede družbe WBS GmbH je med drugim odločil, da je posredovanje dokazov dopustno pod pogojem, da se namesto zaseženih

originalnih dokumentov posredujejo overjene kopije teh dokumentov. Do posredovanja dokazov, zaseženih pri družbi WBS GmbH, v nadaljevanju kljub temu ni prišlo, saj je državno tožilstvo v Berlinu menilo, da je treba počakati na odločitev v postopku presoje pred Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče).

- 5 Po odločitvi Bundesgerichtshof (zvezno vrhovno sodišče) je zastopnik družbe WBS GmbH še enkrat med drugim predlagal, naj se ugotovi, da je posredovanje zaseženih dokazov Republiki Latviji nedopustno. Meni, da mora senat – v skladu z določbami nacionalnega prava, ki določajo tako možnost – ponovno odločiti o dopustnosti posredovanja, saj naj bi se spremenil pravni položaj. V skladu s sodbo Sodišča Evropske unije z dne 16. decembra 2021 v zadevi C-724/19, ki je bila sprejeta v vmesnem času, naj bi lahko EPN, ki zadeva ukrep, za katerega so v skladu z zakonodajo države izdajateljice izključno pristojna sodišča, izdalo le sodišče. Posredovanje zaseženih dokazov naj bi bilo sedaj vsekakor nedopustno, saj naj bi bila za ukrep hišne preiskave, ki je predhodna faza zasega, v Republiki Latviji izključno pristojna sodišča, EPN pa ni izdalo sodišče.
- 6 Državno tožilstvo v Berlinu je generalno državno tožilstvo Republike Latvije vprašalo, ali bi EPN po potrebi ponovno lahko izdalo sodišče. Generalno državno tožilstvo Republike Latvije je tako možnost zanikalo, saj naj v zakonodaji Republike Latvije za to ne bi bilo pravne podlage.
- 7 Senat je prekinil odločanje o predlogu, naj se ponovno odloči o dopustnosti pravne pomoči, do razjasnitve vprašanja, vsebovanega v tem sklepu, in odredil odlog posredovanja zaseženih dokazov.
- 8 B.   Obrazložitev vprašanja za predhodno odločanje

I. Četrty senat Sodišča Evropske unije je s sodbo z dne 16. decembra 2021 v zadevi C-724/19 odločil, da je treba člen 2(c)(i) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2014/41/EU z dne 3. aprila 2014 o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah razlagati tako, da nasprotuje temu, da je za izdajo evropskega preiskovalnega naloga – v smislu te direktive – za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, v predkazenskem postopku pristojen državni tožilec, kadar je v podobnem notranjem primeru za sprejetje preiskovalnega ukrepa za dostop do takih podatkov izključno pristojno sodišče. V tem primeru je bolgarsko državno tožilstvo kot organ v smislu člena 2(c)(i) Direktive 2014/41/EU brez predhodne udeležbe bolgarskega sodišča izdalo štiri EPN, katerih predmet je bil zbiranje podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami. Pri tem je šlo za ukrepe, ki bi jih bolgarsko državno tožilstvo v podobnem notranjem položaju lahko odredilo le na podlagi sodne odobritve.

- 9 II. Z uporabo načel, ki jih je Sodišče oblikovalo v navedeni sodbi, bi moral senat v obravnavanem primeru ugotoviti, da je posredovanje zaseženih dokazov Republiki Latviji nedopustno.

Nemški zakonodajalec je določbe Direktive 2014/41/EU glede zahtev v zvezi s pristojnostjo odreditvenega organa v členu 91d(1) Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (zakon o mednarodni pravni pomoči v kazenskih zadevah, v nadaljevanju: IRG) določil kot pogoj za dopustnost pravne pomoči. Člen 91d(1) IRG določa:

1. Dejanje pravne pomoči je dopustno le, če država članica prosilka za svojo zahtevo uporabi obrazec iz Priloge A ali Priloge C Direktive o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah v veljavni različici, ki

(1) ga je izdal pravosodni organ v smislu člena 2(c)(i) Direktive o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah ali pa

(2) ga je izdal drug organ, ki ni naveden v točki 1 in ki ga je država članica prosilka za to opredelila kot pristojnega, in ga je organ v skladu s točko 1 potrdil v oddelku L obrazca iz Priloge A Direktive o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah.

- 10 V skladu s členom 91d(1) IRG bi bilo posredovanje zaseženih dokazov Republikli Latviji nedopustno; EPN bi namreč, če zadeva ukrep hišne preiskave, neločljivo povezan s posredovanjem dokazov, izdal nepristojen odreditveni organ. Služba za odpravo in preprečevanje korupcije v tem pogledu ne bi bila drug organ v smislu člena 2(c)(ii) zadevne direktive, saj v podobnem notranjem položaju ne bi bila pristojna za odreditev hišne preiskave. V skladu s členoma 179 in 180 latvijskega zakonika o kazenskem postopku lahko hišne preiskave načelno odredi le sodišče. Določbi se v angleškem prevodu (vir: <https://wipolex-res.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/lv/lv043en.pdf>) – kolikor je upošteveno za postopek – glasita:

Section 179. Searches

(1) A search is an investigative action whose content is the search by force of premises, terrain, vehicles, and individual persons for the purpose of finding and removing the object being sought, if there are reasonable grounds for believing that the object being sought is located in the site of the search.

(2) A search shall be conducted for the purpose of finding objects, documents, corpses, or persons being sought that are significant in criminal proceedings.

Section 180. Decision regarding a Search

(1) A search shall be conducted with a decision of an investigating judge or a court decision. An investigating judge shall take a decision based on a proposal of a person directing the proceedings and materials attached thereto.

- (2) [...]
- (3) *In emergency cases where, due to a delay, sought objects or documents may be destroyed, hidden, or damaged, or a person being sought may escape, a person directing the proceedings may conduct a search with the consent of a public prosecutor. [...]*
- 11 Ugotovitev nedopustnosti pravne pomoči, ki bi bila z uporabo načel iz sodbe Sodišča v zadevi C-724/19 v skladu s tem nujna, bi povzročila, da bi državno tožilstvo v Berlinu v skladu s členom 9(3) Direktive 2014/41/EU EPN moralo vrniti Republiki Latviji.
- 12 III. Senat pa se sprašuje, ali je treba načela iz sodbe Sodišča v zadevi C-724/19 obravnavanem primeru nespremenjeno uporabiti oziroma ali nasprotno ne zadošča, da je sodišče države izdajateljice sporni preiskovalni ukrep odobrilo pred izdajo EPN in pri tem izpolnilo obveznosti glede preučitve in obrazložitve, določene v Direktivi 2014/41/EU.
- 13 1. Ti dvomi po eni strani izhajajo iz tega, da je zadevna sodba Sodišča zadevala organ v smislu člena 2(c)(i), v obravnavanem primeru pa je kot odreditveni organ nastopil „drug pristojni organ, ki ga določi država izdajateljica“ v smislu člena 2(c)(ii). Senat iz zadevne sodbe Sodišča ne more nedvoumno razbrati, ali načela, vzpostavljena z njo, v enaki meri veljajo za EPN, ki so izdani v skladu s členom 2(c)(ii). Sodišče je v točkah 29 in 30 zadevne sodbe navedlo:
- „29 Iz besedila te določbe tako izhaja, da mora biti odreditveni organ v vseh primerih, ki jih zajema navedena določba, pristojen v zadevnem primeru bodisi kot sodnik, sodišče, preiskovalni sodnik ali tožilec bodisi – če ni pravosodni organ – kot preiskovalni organ.*
- 30 Vendar zgolj na podlagi analize besedila navedene določbe ni mogoče ugotoviti, ali ima izraz ‚pristojen v zadevnem primeru‘ enak pomen kot izraz ‚s pristojnostjo odreditve zbiranja dokazov v skladu z nacionalnim pravom‘ in torej ali je lahko državni tožilec pristojen za izdajo evropskega preiskovalnega naloga za pridobitev podatkov o prometu in podatkov o lokaciji, povezanih s telekomunikacijami, kadar v podobnem notranjem primeru preiskovalni ukrep za dostop do takih podatkov spada v izključno pristojnost sodišča.“*
- 14 Senat meni, da bi se to lahko razumelo tako, da je drug organ v smislu člena 2(c)(ii) lahko pristojni odreditveni organ tudi tedaj, če so za odreditev ukrepa v skladu z nacionalnim pravom izključno pristojna sodišča in do sodelovanja sodišča, tudi v tem položaju očitno nujnega, v takem primeru pride drugje.
- 15 2. Po drugi strani se obravnavani položaj od položaja, na katerem je temeljila navedena sodba Sodišča, razlikuje v tem pogledu, da je preiskovalni ukrep, za katerega so v skladu z nacionalnim pravom države izdajateljice izključno pristojna sodišča, pred izdajo EPN odobrilo sodišče države izdajateljice in ga v tem okviru

štelo za nujnega in sorazmernega. Senat meni, da zato preudarki Sodišča v navedeni sodbi v obravnavanem primeru pretežno ne pridejo v poštev.

16 Sodišče svojo navedeno sodbo, kot to razume senat, v bistvenem opira na te tri argumente:

1. Le organ, ki je v skladu z nacionalno zakonodajo pristojen za odreditev zadevnega ukrepa, lahko smiselno izpolni obveznosti glede preverjanja (člen 6(1)(a)) in utemeljitve, navedene v zadevni direktivi (glej točke od 32 do 34).

2. Odreditveni organ lahko na podlagi člena 6(1)(b) Direktive 2014/41 EPN izda le pod pogojem, da bi preiskovalni ukrep, ki se zahteva s tem nalogom, lahko bil pod istimi pogoji odrejen tudi v podobnem notranjem primeru (točka 35).

3. Razlikovanje med organom, ki izda EPN, in organom, ki je v okviru nacionalnega preiskovalnega postopka pristojen za odreditev preiskovalnega ukrepa, bi zapletlo sistem sodelovanja in s tem ogrozilo vzpostavitev poenostavljenega in učinkovitega sistema (točke od 36 do 38).

17 a) Prvi in drugi preudarek po mnenju senata v obravnavanem primeru nista upoštevna. Obveznosti glede preverjanja v skladu s členom 6(1)(a) zadevne direktive je pred izdajo EPN izpolnil organ, ki je v skladu z nacionalno zakonodajo pristojen za preiskovalni ukrep; pristojna preiskovalna sodnica je v svoji odredbi navedla, da so hišne preiskave, ki jih je treba opraviti v Berlinu, nujne in sorazmerne. Posebnih obveznosti glede utemeljitve v obravnavanem primeru – drugače kot v primeru, na katerem je temeljila sodba Sodišča v zadevi C-724/19 – ni bilo treba izpolniti. Odreditveni organ je EPN izdal tudi pod pogoji, pod katerimi bi se preiskovalni ukrep lahko odredil v podobnem notranjem položaju; za odobritev hišne preiskave je najprej zaprosil sodišče in sodišče je to preiskavo odobrilo pred izdajo EPN.

18 b) Senat meni, da tako ostane le še tretji preudarek.

aa) Senat v tem pogledu po eni strani meni, da je treba ta preudarek presojati diferencirano. Njegovo mnenje je, da nujno ujemanje organa, ki izda EPN, in organa, ki je za odreditev ukrepa pristojen v skladu z nacionalno zakonodajo, lahko poleg poenostavitve povzroči tudi zaplete. To denimo velja za države članice, v katerih preiskovalno sodišče – kot na primer v nemškem pravnem sistemu – nima osrednje vloge v preiskovalnem postopku, temveč v stik s preiskavami pride le točkovno, na primer pri izvedbi določenih preiskovalnih ukrepov, ki jih predlaga državno tožilstvo, ali pri odreditvi in potrditvi prisilnih ukrepov, za katere so v skladu z nacionalnim kazenskim procesnim pravom izključno pristojna sodišča. Vsaj v nemškem pravnem sistemu le točkovna pristojnost preiskovalnega sodišča pri tem vodi k temu, da to le v času svoje odločitve razpolaga s postopkovnim spisom in poleg tega ni seznanjeno ne s področji preiskave, ki ne zadevajo njegove odločitve, ne z razvojem po njegovi

odločitvi. V vlogi odreditvenega organa mora preiskovalno sodišče torej v primeru morebitnih vprašanj izvršitvenega organa, na primer v skladu s členom 6(3), prvi stavek, zadevne direktive, najprej zahtevati postopkovni spis in se (ponovno) seznaniti s preiskavo in njenim trenutnim stanjem. To povzroča zakasnitve v okviru postopkov pravne pomoči.

- 19 Upoštevati je tudi treba, da lahko obstajajo primeri, v katerih EPN – kot v obravnavanem primeru – poleg preiskovalnih ukrepov, za odreditev katerih je izključno pristojno sodišče, zadeva tudi ukrepe, pri katerih to ni tako. V takem položaju bi lahko prišlo do tega, da bi vsak organ za področje, ki spada v njegovo pristojnost, izdal poseben EPN. Država izvršiteljica bi v takem primeru dveh EPN, ki se nanašata na enotni dejanski položaj, za sogovornika imela različna odreditvena organa. Senat meni, da tudi to lahko zaplete sistem sodelovanja.
- 20 bb) Senat se po drugi strani sprašuje, ali lahko že tretji preudarek utemelji omejitve polja proste presoje držav članic pri prenosu Direktive 2014/41 v nacionalno zakonodajo, ki so povezane z načeli iz zadeve C-724/19. Dvomi senata pri tem temeljijo tudi na primerjavi s pravnim položajem v primeru evropskega naloga za prijetje, pri katerem se, ne glede na tudi tam upoštevni cilj poenostavitve prej obstoječega zapletenega sistema sodelovanja med državami članicami (glej uvodno izjavo 5 Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/JI z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami), za dopustno šteje razhajanje med odreditvenim organom in organom izdajateljem (glej sodbo velikega senata Sodišča Evropske unije z dne 27. maja 2019, C-509/18).
- 21 Senat zato sprašuje:
- [...] (ni prevedeno) [ponovitev vprašanja za predhodno odločanje]
- [...] (ni prevedeno)